

Samoupravljanje je eno

Ob številnih aktivnostih ter pripravah na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije je bilo pred nedavnim na sedežu krajevne skupnosti Gradišče osrednje posvetovanje v občini Ljubljana Center. Tega pogovora se je poleg družbenopolitičnih delavcev občine in krajevne skupnosti Gradišče udeležil dr. Marjan Rožič, predsednik skupščine mesta Ljubljana in dodal svoj tehten prispevek k razpravi.

Pogovor v krajevni skupnosti je bil osredotočen na eno od tež, ki živo zadevajo povezovanje krajevne skupnosti z združenim delom. Z drugimi besedami, šlo je za razpravo o enem izmed osrednjih vsebinskih vprašanj, to je vprašanje delavca – samoupravljalca v organizaciji združenega dela in krajana – samoupravljalca v krajevni skupnosti. Ključni motiv vseh razprav okrog te teze je bilo delovanje delegatskega sistema v povezovanju obeh in kako preseči miselnost, da se za delavca začne in neha samoupravljanje za vrati njegove delovne organizacije. Seveda so prisotni razpravljali o povezanosti samoupravne organiziranosti krajevne skupnosti in o stopnji razvisti delegatskega sistema navzven.

Temeljni podatek, ki smo ga izvedeli na začetku pogovora, je bil, da je samih krajanov Gradišča, ki so zaposleni na območju svoje krajevne skupnosti, 250, medtem ko dela iz drugih okolij v KS Gradišče vsak dan kakih 10.000 delavcev. Ob tem se je seveda postavilo vprašanje, kako je s povezavo krajanov in delegatov, ki hodijo vsak dan tja na delo, pa niso doma v tej krajevni skupnosti.

Z drugimi besedami, šlo je za povezanost krajevne skupnosti in združenega dela v najširšem smislu. Iz razprave je bilo mogoče izluščiti, da gre v resnici dosti bolj ali pa samo za formalne zunajdelegatske povezave ob raz-

nih razstavah, akcijah in podobnem, kar pa je še zelo daleč od pravega delegatskega povezovanja s trajnimi stalnicami in oblikami. Razpravljalci so menili, da so stvari načelno jasne. Za te povezave naj bi skrbel koordinacijski odbor, sestavljen iz delegatov osnovnih organizacij zveze sindikatov združenega dela, ter delegatov v krajevni skupnosti.

Ena od razpravljalk je povedala, da se stvari zatikajo pri sindikalnih delegatih. Le ti so največkrat o delu in samoupravnem delovanju svojih delovnih organizacij precej slabo poučeni. Marsikje je vzrok takšnega stanja preprosto v tem, da delegatski sistem znotraj združenega dela preslabo deluje in tako ni čudno, če tudi sindikalni delegati v koordinacijskem odboru ne opravljajo svojih funkcij tako, kot bi bilo to potrebno. Posledice so na dlani. Če se je potrebno za kakšno stvar dogovoriti z združenim delom, to ne poteka po delegatski poti, temveč se ustvari »kratek stik«, se pravi, krajevna skupnost mora stopiti v neposreden dialog s poslovodnimi strukturami delovnih organizacij. In prav tu je srčika vsega vprašanja. Gre za delovanje delegatskega sistema kot takega in to je seveda ena od osrednjih tem, ki jih bodo obravnavali delegati na III. kongresu samoupravljalcev.

TADEJ BRATOK

Poudarki iz razprave dr. Marjana Rožiča

● III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije bo v zelo pomembnem trenutku, ki je podoben onemu v času II. kongresa. Takrat je bilo to obdobje neposredno pred vzponom nacionalizma. Tedanji kongres je bistveno vplival na enotnost našega delavskega razreda in čez noč je jasneje opredelil odnos do pojavov nacionalizma. Tako bo tudi letošnji kongres imel izredno pomembne vsebinske poudarke in opredelitve ter bo še enkrat pokazal enotnost samoupravljalcev Jugoslavije, s tem pa dokazal, da so sedanji rezultati plod samoupravnega socializma in da v tudi prihodnje ne more biti drugače.

● V naši družbi imamo na eni strani izredno razvite dohodkovne kriterije, drugje pa se vsiljujejo kreditni odnosi in povsem razumljivo je, da pride do konflikta med obema. Prevladovali naj bi prvi. Tako bomo lahko na vsakem koraku krepili Titovo pot bratstva in enotnosti. V tej smeri naj bi ob pripombah na kongres resneje razmišljali.

● Mislim, da je ta krajevna skupnost dobra. Če govorimo o povezanosti med delavcem v združenem delu in občanom v krajevni skupnosti, tu ne gre za formalno organizacijsko vprašanje. Bistveno je, da bo delavec spoznal, da svojega razrednega samoupravljalkega bistva ne more uresničevati zgolj za zaprtimi vrati svoje delovne organizacije. Voditi ga mora misel, da se del njegovega dohodka za skupne potrebe hočeš nočeš združuje zunaj delovne organizacije, v krajevni skupnosti in v SIS. In kaj bo, če delavca tam ne bo, če tam ne bo imel besede o tem dohodku? Če on ne bo odločal, bo odločal nekdo drug. Ob tem bi bilo dobro pogledati, kaj počno sindikati in kako oni organizirajo te povezave.

● Ko govorimo o delegatskem sistemu, bi bilo potrebno posvetiti več pozornosti programiranju dela delegacij. Pojavlja se vprašanje, ali ne bi bilo umestno, ko bi se po končanem zasedanju, denimo občinske skupščine, vsedli, se z delegatom pomenili ter se dogovorili kaj in kako bomo napravili s tistim, kar je bilo v skupščini odločeno. Delegatska aktivnost naj se ne bi končala z zasedanjem skupščine. Usmeritve dela delegacij bi bilo tudi nepopolno, če ne bi upoštevali mnenj krajevne konference SZDL. To je zelo pomembno.

● Glede skupščin samoupravnih interesnih skupnosti smo danes slišali veliko. Kako stvari urediti in tu okrepiti delovanje delegatskega sistema? Menim, da ni edina rešitev v poenostavitvi volilnega postopka, in tudi ne kaže premlevati vprašanja o tem, kaj je volilna baza. Tu gre na prvem mestu za odgovornost delegata. Bitko za spremembo stanja bomo dobili znotraj teh interesnih skupnosti in njihovih skupščin. To pa tako, da bomo onemogočili sile, ki skušajo spremeniti delegate v potrjevalni sistem. Te odnose moramo urediti znotraj SIS, sicer jih bo urejeval nekdo zunaj njih, kar pa ni tisto, kar bi želeli.

● Pri vprašanjih zelene Ljubljane gre za problem takšne urejenosti, ko komunaleci ne bi bili edini, ki bi se s tem ukvarjali. Ne smemo misliti, da bo komunala uredila vse neurejeno. Mi, krajanji sami, moramo to postoriti vsak v svojem okolju, delovne organizacije pa v svojem. Še več, delovne organizacije naj bi določile kot del svojih rednih delovnih obveznosti tudi vprašanja za skrb svojega okolja.

● Delegatski sistem se preverja edinole pri obravnavanju praktičnih vprašanj. Zato moramo delati tako, da se bodo spojile aktivnosti tistih, ki v krajevni skupnosti živijo, in onih, ki v njej bivajo.

Vabimo bivše ljubljanske aktiviste OF (tudi tiste, ki so se po vojni izselili), da se zaradi evidence in pozivov na srečanje aktivistov ob 40-letnici ustanovitve OF in vstaje pismeno javijo, z osnovnimi podatki o svojem delu, na Medvojni aktiv OF Ljubljana pri Mestni konferenci SZDL Ljubljana, Komenskega 7.

S SLAVNOSTNE SEJE OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

Priznanje za delo

Na slavnostni seji občinskega sveta zveze sindikatov občine Center, ki je bila 23. aprila v domu Ivana Cankarja, so podelili 40 posameznikom in 10 osnovnim organizacijam srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije. Odlok o podelitvi priznanj za prizadevanje v sindikalni organizaciji in za učinkovito uresničevanje sindikalnih nalog je sprejelo predsedstvo občinskega sveta na seji, ki je bila 8. aprila.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije so dobili naslednji delavci:

Ana Barbič – DO Palegra, Nadja Baucon – Inštitut za sociologijo, Vida Bizjak – Javno pravobranilstvo SRS, Antonija Cankar – Ljubljanski dnevnik, Peter Dolenšek – ŽG DSSS, Ana Gale – ROG DSSS, Jakob Gogala – ŽT-ŽTO TOZD UVP-Uprave, Majda Gorše – KC-TOZD Inštitut za medicino dela, prometa in športa, Gabrijela Jelen – Družbeni pravobranilec samoupravljanja Ljubljana, Franc Jeršek – PTT DSSS, Majda Jovan-Toplak – SOZD Giposs, Andrej Klemenčič – Republiški sekretariat za finance, Špela Klemenčič – Gostinško podjetje Ljubljana-DSSS, Borut Knez – SCT-TOZD Inženiring, Anton Komar – KC-TOZD Kirurška služba, Minca Koren – Metalka-TOZD Trgovina, Marija Koritnik – Ljubljanska banka Združena banka, Marjan Kralj

– RTV-DSSS, Anica Križmanič – ZD Ljubljana-TOZD osnovno zdravstveno varstvo Center, Maja Čemažar-Kuštrin – Centralna tehniška knjižnica, Lojze Lakner – OK SZDL Ljubljana Center, Franc Levstek – Uprava za ljudsko obrambo skupščine mesta Ljubljana, Andrej Mlinar – OK SZDL Ljubljana Center, Franc Možina – Občinski svet Zveze sindikatov Ljubljana Center, Franc Pečan – Dom Ivana Cankarja, Ana Perovšek – Kompas-TOZD Inozemski turizem, Hilda Prosenik – DO SET, Franc Rozman – Slovenijales-TOZD Proles, Ivica Saje – Jugobanka Temeljna banka, dr. Tomaž Šiler – Klinični center, Ivan Škof – Cestno podjetje TOZD Mehanizacija, Jožica Šmid-Košak – Višje javno tožilstvo Ljubljana, Danica Telban – Sekretariat za notranje zadeve SRS, dr. Lučka Toš – KC TOZD Kirurška služba, Albin Vengust – OK ZKS Ljubljana Cen-

ter, Neda Verbek – Republiški svet ZSS, Bogdan Vidrih – Mercator-TOZD Hladilnica, dr. Metod Vojvoda – Pedagoška akademija, dr. Bojan Vrtovec – KC-TOZD Ginekološka klinika, Ivo Vulić-Dermota – Kartonažna tovarna Ljubljana.

Srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije so dobile naslednje osnovne organizacije zveze sindikatov:

Tovarna dvokoles ROG, TOZD Ko-

lesna proizvodnja, Železniško gospodarstvo – ŽTO TOZD za promet, postaja Ljubljana, Metalka, TOZD trgovina, Slovenijales, TOZD Proles, Mercator, TOZD Kavarna Evropa, Gimnazija Ivana Cankarja, Dom tehniških šol, Klinični center, TOZD Inštitut za načrtovanje družine, Zdravstveni dom Ljubljana, osnovno zdravstveno varstvo Center – otroški dispanzer, Javno tožilstvo SRS v Ljubljani.

